

జ్ఞాపకయాత్ర 2023

కాంగ్రెస్ మూడు గంటలే కరెంటు రేవంట్ వస్తే నీళ్లు నిల్లు
 బిఆర్ఎస్ ఉంటేనే 24 గంటల కరెంటు కేసీఆర్ ఉంటేనే సాగు పుల్లు
 హస్తం వస్తే ఎవుసం దండుగ అందుకే బిఆర్ఎస్ కు జై కొడుదాం
 కారుంటేనే ఎవుసం పండుగ కేసీఆర్ కు జేజేలు పలుకుదాం

- చెట్టి శ్రీలత

91827 77222

హాట్ లైన్ - హాట్ లైన్ కేసీఆర్ కాన్సెప్ట్ తో
 అసెంబ్లీ ఎన్నికల సెషన్లలో తెలంగాణ
 జ్ఞాపకయాత్ర కు మీ నినాదాలు పంపాలి
 వాట్సాప్ నెంబర్ ఇది.. మీ పేరు
 పంపడం మర్చిపోకండి.

• కొందరికే పరిమితం

నాడు-నేడు

• అందరికీ ఆహ్లాదం

కరంనగర్ నగరీకాండ్లను ఉన్న నర్సరీ గ్రౌండ్ తెలంగాణ రాజకీయం నిరుపయోగంగా ఉండేది. అప్పుడున్నా క్రికెట్ బోర్డుమెంట్ కు వేదికయ్యేది. ఎప్పుడో ఒకసారి ఎగ్జిబిషన్లు జరిగేవి. మైదానం చుట్టూ చెత్త వేలి దుర్వాసన వచ్చేది. బీకటి పడిందంటే చాలు తాగుబోతులు, అసాంఘిక శక్తులకు అడ్డాగా మారేది. వగటి పూట కూడా పెద్దలు, మహిళలు ఈ మైదానం వైపు కన్నెత్తి మానేవారు కాదు. పిట్ట గోడమీద చేరిన అల్లరి మూకలు వచ్చిపోయేవారిని అటకాయించేవారు.

కేసీఆర్ ముఖ్యమంత్రి అయ్యాక కరంనగర్ నర్సరీ గ్రౌండ్ కి కొత్తరూపు వచ్చింది. రూ.9.50 కోట్ల వ్యయంతో ఉద్యానవనంగా తీర్చిదిద్దారు. ఆట వస్తువులు, సింథటిక్ వాకింగ్ ట్రాక్, బెంబీలు, యోగాసెంటర్, మహిళలు, పురుషులకు వేర్వేరుగా టాయిలెట్స్ నిర్మించారు. సాంస్కృతిక ప్రదర్శనల కోసం వేదిక ఏర్పాటు చేశారు. ఇప్పుడు ఉభయ సందర్భాల్లో సగరవాసులు గ్రౌండ్ లో వాకింగ్ చేస్తున్నారు. సాయంత్రం పూట పిల్లలతో వచ్చి కాలక్షేపం చేస్తున్నారు.

ఫన్ టాస్టిక్

ఉచిత గాలి... కమిలం హామీ!

మోడి పాల్ ఆలోచనల్లో పడిపోయారు. అదానీ ఏమీ కాదు ఎందుకు దిగులు అని అక్కడున్న వాళ్ల వీళ్లకి వినిపించేట్టుగానే అన్నారు. మీరెప్పుడూ అదానీ వెనుక, ముందు ఉన్న తరువాత ఏమవుతుంది అని అనునయించారు.

'మా దిగులు అది కాదు. ఐదు రాష్ట్రాల్లో ఎన్నికలు. తెలంగాణలో పాత రికార్డులు బద్దలు కొట్టేట్టుగా ఉన్నాయి.'

'అంటే గెలుస్తావా?'

'ఏ లోకంలో ఉన్నావన్నీ? రికార్డులు బద్దలు కొట్టడం అంటే గత ఎన్నికల్లో తెలంగాణలో 105 చోట్ల డిమాండ్లు పోయాయి. ఈ సారి మన రికార్డును మనమే బద్దలు కొడతామేమో అనిపిస్తున్నది.'

'జనాలను ఆకట్టుకునే విధంగా కొత్త హామీలు ఏమీ డామా? అని ఆలోచిస్తున్నాం. మీకూ ఏమైనా తడితే చెప్పండి...' అని పా అడిగారు.

'బొందితో స్వర్గానికి... అంటే ఎలా ఉంటుంది?'

'కరెన్సీ రద్దు సమయంలో జనాలకు బతికి ఉండగానే నరకం చూపింది, 50 రోజులు ఓపిక వదిలి స్వర్గం చూస్తారు అని హామీ ఇచ్చాం. ఈ డిమాండ్ తీరుతుంటే... మననే గెలిపిస్తారు... అంటూ ఉత్సాహంగా పాను కొగిలించుకున్నారు. అధికారంలోకి వచ్చినప్పటి నుంచి జనం గిల గిలా కొట్టుకుంటున్నట్లు చెప్పాం.'

'మీ మనసులో ఏమంటో నాకు తెలుసు. గిలగిలా కొట్టుకోవడమే కాదు, మనం తప్ప మరో మార్గం లేదని ఒప్పుకుంటారు. అలాంటి హామీ' అని చెప్పకొచ్చారు.

ఏమిటో ఆ హామీ...

'మరిన్ని రేషన్ బియ్యం, పెన్షన్, రైతుబంధు, కల్యాణశ్రీ ఇవేమీ లేక పోయినా బతుకుతామో' అని మోడి చెబితే...

అంతా ఔను అన్నారు.

'కానీ, గాలి లేనిదే మనిషి బతుకకదు. మనం కొలువైన ఢిల్లీలో కాలవ్యం చూశాక నాకో ఐడియా వచ్చింది. గాలి

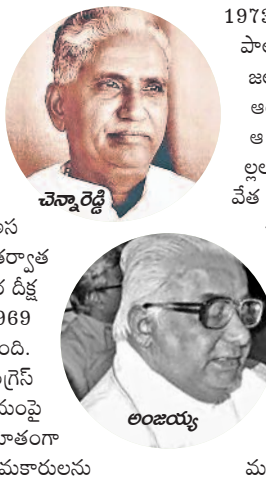
ఆకలి.. ఇది.. ఇందిరమ్మ రాజ్యం

నిరుద్యోగం.. అబినివి

మొదటిసారి తరువాతి...

1969లో ముల్కీ నిబంధనలు మళ్లీ పాడిగించాలన్న గడువు వచ్చింది. ఈ విషయాన్ని ఆపట్టి ముఖ్యమంత్రి కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డిని సచివాలయ ఉద్యోగులు అడుగుతూనే ఉన్నా... ఆయన పట్టించుకోలేదు. తెలంగాణ ప్రజల్లో ఆస హసం పెరుగుతూ వచ్చింది. ఆ తర్వాత ఐమ్మంలో రేపిండ్ల అనే విద్యార్థి నిరాహార దీక్ష చేపట్టడంతో... అక్కడి నుంచి మొదలై 1969 ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమానికి దారితీసింది. బ్రహ్మానందరెడ్డి నేతృత్వంలోని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఆనాటి తెలంగాణ ఉద్యమంపై తుపాకీ ఎక్కువైట్టింది. వివక్షణా రహితంగా కాల్యలు జరిపే 400 మందికిపైగా ఉద్యమకారులను పొట్టనపెట్టుకున్నది.

1973 డిసెంబర్ 10 వరకు రాష్ట్రంలో రాష్ట్రపతి పాలన కొనసాగింది! 1973 డిసెంబర్ 10న జలగం వెంగళరావు ముఖ్యమంత్రిని చేశారు. ఆయన ఐదేండ్లు పూర్తి పడవలో ఉన్నప్పటికీ.. ఆ కాలంలో చోటు చేసుకున్న కల్లోలాలు కోకొల్లలు. ఎమ్మెల్యేకి తోడు రాష్ట్రంలో సర్కలైట్ల పరి వేత కోసం బూటకపు ఎన్కోంట్ర్లకు శ్రీకారం చుట్టింది కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం. ఆ తర్వాత జరి గిన ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ విజయం సాధించగా 1978 మార్చి 6న మర్రి చెన్నారెడ్డి ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు. రెండేండ్లు గడ వకముందే ఆయన్ని గద్దె దింపి టి. ఆంజయ్యను సీఎంగా ప్రకటించారు ఇందిర. ఏడాదిన్నర పూర్తికాకుండానే.. ఆయన స్థానంలో భవనం వెంకట్రామ్మరెడ్డిని ముఖ్య మంత్రిని చేశారు. ఆయనైనా పూర్తి కాలం కొన సాగించారా? అంటే అదీలేదు! ఏడు నెలలకే భవనంను పక్క నపెట్టి, కోట్ల విజయభూస్మరెడ్డిని తెరవ్వి తీసుకొచ్చారు. ఇలా ఐదేండ్ల బర్సెలో నలుగురు ముఖ్యమంత్రులను మార్చి కాంగ్రెస్ సంస్కృతిని ఘనంగా చాటారు ఇందిరాగారిది! ఆమె నేతృత్వంలోని కాంగ్రెస్కు ముఖ్యమంత్రులను తరచూ తొలగించడం రివాజాగా ఉండేది. ఇక రాష్ట్ర వేతలు తమ పద వులను కాపాడుకోవడమే పరమావధిగా ఢిల్లీ నేతలను ప్రసన్నం చేసుకోవడానికి అవినీతిని పెంచి పోషించారు.

ఇందిరాగారి హయాంలో సీఎల మార్పు

సీఎం పేరు	పదవీ కాలం	పార్టీ	మన చేసిన రోజులు
1. కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డి	ఫిబ్రవరి 21, 1964 నుంచి 30 సెప్టెంబర్ 1971	కాంగ్రెస్	7 సం 244 రో
2. పీవీ నరసింహారావు	సెప్టెంబర్ 30, 1971 నుంచి 10 జనవరి 1973	కాంగ్రెస్	1 సం 72 రో
3. రాష్ట్రపతి పాలన	11 జనవరి 1973 నుంచి 10 డిసెంబర్ 1973	కాంగ్రెస్	334 రో
4. జలగం వెంగళరావు	10 డిసెంబర్ 1973 నుంచి 06 మార్చి 1978	కాంగ్రెస్	4 సం 86 రో
5. మర్రి చెన్నారెడ్డి	06 మార్చి 1978 నుంచి 11 అక్టోబర్ 1980	కాంగ్రెస్	2 సం 219 రో
6. టి. అంజయ్య	11 అక్టోబర్ 1980 నుంచి 24 ఫిబ్రవరి 1982	కాంగ్రెస్	1 సం 136 రో
7. భవనం వెంకట్రామ్మరెడ్డి	24 ఫిబ్రవరి 1982 నుంచి 20 సెప్టెంబర్ 1982	కాంగ్రెస్	208 రో
8. కోట్ల విజయభూస్మరెడ్డి	20 సెప్టెంబర్ 1982 నుంచి 09 జనవరి 1983	కాంగ్రెస్	111 రో
9. ఎన్టీ రామారావు (బర్సె)	09 జనవరి 1983 నుంచి 16 ఆగస్టు 1984	టీడీపీ	1 సం 220 రో
10. నాదెండ్ల భాస్కరరావు	16 ఆగస్టు 1984 నుంచి 16 సెప్టెంబర్ 1984	టీడీపీ	31 రోజులు
11. ఎన్టీ రామారావు	16 సెప్టెంబర్ 1984 నుంచి 02 డిసెంబర్ 1989	టీడీపీ	5 సం 78 రో

అవరోషన్ బ్లాస్టర్

పంజాబ్ లోని అమృత్ సర్ నర్సరీ దేవాలయంలో తిప్పవే సినీ ఐరిస్ తీవ్రవాదుల్ని ఏరివేసేందుకు ఇందిర 1984లో 'అవరోషన్ బ్లాస్టర్' కు ఆదేశించారు. తర్వాత జరిగిన ఘటనల్లో దాదాపు పదివేల మంది మరణించిన నట్లు అంచనా. 'అవరోషన్ బ్లాస్టర్' ఘటనపై అనంతర కాలంలో ఇందిర హక్కు త్యాసం చెందారని ఆమెకు వ్యక్తిగత కార్యకర్తగా పనిచే సినీ ప్రముఖ నేత ఆర్కే దావస్ పేర్కొన్నారు.

అందిరమ్మ కుటుంబం

ప్రవృత్తిలు సుదీర్ఘత అక్షరాస్యత

25% 11% 30%

శిశు మరణాలు (ప్రతి వెయ్యికి) 140

కుంభకోణాలు:
 తెజా లిస్ట్ (1960), పటాయక్ లైసెన్స్ (1963), పటాయక్ లైసెన్స్ (1965), మారుతీ కుంభకోణం (1974)

ఆకాశమంత అవినీతి

కుంభకోణాలు, అక్రమాలకు ఇందిర పాలనాకాలం నెలకొన్న మారినది. దేశమంతటా ఆర్థిక సంక్షోభం నెలకొన్న సమయంలోనే ఆమె కుమారుడు సలజయ్ గాంధీకి 50 వేల మారుతీ కార్ల తయారీ కాంట్రాక్టు లైసెన్స్ ఇచ్చిన ఉదంతం తీవ్ర దుమారాన్ని రేపింది. జనాభా నియంత్రణ వేరిట అవివాహితులకు కూడా కుటుంబ నియంత్రణ ఆపరే షన్లు చేయడం వివాదాస్పదమయ్యింది. ఇందిర పాలనలోనే తేజా లిస్ట్, లైసెన్స్ స్కాం, పటాయక్ ఓన్ గోల్, మారుతీ లైసెన్స్ వంటి కుంభకోణాలు వెలుగుచూశాయి.

దేశమంతా కల్లోలమే

ఇందిర నియంతృత్వ ధోరణిని నిర సిస్తూ దేశమంతటా విద్యార్థి, సర్కల్ ఉద్యమాలు జరిగాయి. పంజాబ్, కర్ణా ఠలో ఉగ్రవాదుల చొరబాట్లు, ఈశాన్య రాష్ట్రాల్లో మావోయిస్టుల ఉద్యమాలు, ఎన్కోంట్రు నిత్యకృత్యమయ్యాయి. ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలంటూ నిరుద్యో గులు, అడుకోవాలని రైతులు వేధవే టున రాల్చిలు తీశారు. అయితే, వాటిపై ఉక్కుపాదం మోపిన ఇందిర ప్రభుత్వం.. వేదావందిని జైలుకు పంపింది. ఒక్క ఎమ్మెల్యే సమయం లోనే 1.4 లక్షలమందిని అరెస్టులుగా ఆరెస్టు చేశారు. ఎన్కోంట్రల్లో వంద లాది మంది మరణించారు. అప్పుల బాధ తాళలేక, ప్రభుత్వ సాయం అంద కపోవడంతో వేదావందిని రైతులు ఆ త్యూహాత్తులకు పాల్పడ్డారు.

నిరక్షరాస్యత పైకి

ఇందిర హయాంలో నిరుద్యోగిత రేటు 10-11 శాతానికి పైగా ఎంబా కింది. నిత్యం కర్కూలు, ఉద్యమాలు, అల్లర్ల కారణంగా పాఠశాలల్లో విద్యార్థుల ఎన్కోల్మెంట్ గణనీయంగా పడి పోయింది. 1947లో స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన రోజులలో పోలిస్, 1978లో నిరక్షరాస్యత ఎక్కువగా ఉన్నదంటే ఇందిరమ్మ పాలన సర్కూలాన్ని అక్కర చేసుకోవచ్చు. వైద్య సదుపాయాలు సరిగ్గా ఉండేవి కాదు. 'గరిబీ హజాబ్.. అంటూ ఎన్నికల ప్రచారంలో సినీనందిన ఇందిర పాలనలోనే గతంలో ఎన్నడూ చూడనంత స్థాయిలో పెరగడం పెచ్చర్లైంది.

పురిటిగడ్డ సేవలో ప్రభాకరుడు

మాటలు తక్కువ.. చేతలు ఎక్కువ కేపీఆర్ ట్రస్ట్ ద్వారా సేవా కార్యక్రమాలు ఎంపీగా ఎన్నో అభివృద్ధి పనులు దుబ్బాక ముద్దుబిడ్డ ప్రభాకరెడ్డి

సామ్మూడు.. మృదు స్వభావం.. చిరునవ్వుతో అందిరి పలుకలస్తారు. తక్కువ మాట్లాడి.. ఎక్కువ పనిచేసే పనిమతుడు. పురిటిగడ్డకు సేవ చేయాలనే సంకల్పంతో కేపీఆర్ ట్రస్టును నెలకొల్పారు. ఎంతో మంది నిరుపేదలకు సాయం చేశారు. దుబ్బాక ప్రజల గుండెల్లో సుస్థిర స్థానం సంపాదించుకున్నారు. సీఎంకు నమ్మకం బండ్లు.. కేసీఆర్ పోటీచేసే విజయం సాధించిన మెడలో పాద్రమెంట్ స్థానం నుంచి కేసీఆర్ పొందారు. రెండు సార్లు గెలిచి, కేసీఆర్ అధ్యక్షుడై సమస్యలు. మంత్రి పదవి సేవకులతో కేసీఆర్ సన్నిహితుడిగా ఉంటూ దుబ్బాక లభ్యమైతే 'కొత్త' కదలిక తీసుకువస్తున్నాడు ప్రభాకరెడ్డి.

కొత్త ప్రభాకరెడ్డి దుబ్బాక మండలం పోతారం గ్రామంలో జన్మించారు. ప్రాథమిక విద్యాభ్యాసం పోతారం, బీకోడు, లచ్చపేటలో చేశారు. సిద్దిపేటలో ఇంటర్, డిగ్రీ పూర్తిచేశారు. వ్యవసాయం చేస్తూనే ట్రాన్స్ పోర్టు రంగంపై దృష్టి సారించారు. అనతికాలంలోనే ఈ రంగంలో రాణిస్తున్నారు. వ్యాపార రంగంలో స్థిరపడిన తర్వాత ప్రజల సేవ చేయాలనే లక్ష్యంతో కేపీఆర్ ట్రస్టును నెలకొల్పారు. కరువు కాలకాలకు నిలయంగా అల్పాధుకులం.. వరుణయోగం చేశారు. కష్టం ఉన్న ప్రతిబోలా ఆపద్ధాండ ప్రతిగా వచ్చి ఆదుకున్నారు. పాఠశాలల్లో నిరుపేద విద్యార్థులకు నోట్ బుక్స్, ప్రజ్ఞా మెరిటయర్, యూనిఫామ్స్ పంపిణీ చేశారు. కేసీఆర్ జన్మ దినోత్సవం సందర్భంగా ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. లచ్చపేటలో ఇష్టాను విందా మేనే మహిళా కళా పాఠశాలను ఏర్పాటు చేసి మహిళలకు కూడా పాఠశాలను ఏర్పాటు చేశారు. కూడవెల్లి మల్లికార్జున స్వామి జాతరలో భిక్షులందరికీ ఆస్నాదం చేశారు. అనేక దేవాలయాలకు నిధులు సమకూర్చారు. దైవ కార్యక్రమాల్లో తన దాన శీలతను చాటుకున్నారు. సామాజిక కార్యక్రమాలు చేస్తూనే తెలంగాణ ఉద్యమం పట్ల ఆకర్షితులై 2009 ఎన్నికలకు ముందే కేసీఆర్ సమక్షంలో బీఆర్ఎస్ లో చేరారు.

అభివృద్ధిలో 'కొత్త' కదలిక..

ఎంపీ కొత్త ప్రభాకరెడ్డి దుబ్బాక నియోజకవర్గ అభివృద్ధిపై ప్రత్యేక దృష్టి సారించారు. మల్లన్నసాగర్ నుంచి జలాలు అందించి కూడవెల్లికి జీవం పోశారు. 100 పడకల ఆసుపత్రిని తీసుకువచ్చారు. డయాలసిస్ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. డబుల్ బెడ్రూం ఇండ్లను పేదలకు పంపారు. అత్యధునిక పంచులతో నూతన బస్స్టాండ్స్ నిర్మించారు. మంత్రులు కేటీఆర్, హరికౌట సహకారంతో దుబ్బాక మున్సిపాలిటీ అభివృద్ధికి కోట్లాది రూపాయల నిధులను తీసుకువచ్చారు. ప్రస్తుత అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో పోటీలో ఉన్నారు.

కొను ప్రజలు ఎంతగా తపిస్తారో ఇక్కడ చూశాం'

'అంటే కాలవ్యం నివారణకు చర్యలు తీసుకుంటారా?'

'నో... మనం ప్రతి సమస్యను అవకాశంగా చూడాలి. అలానే కాలవ్యం సమస్యను కూడా... గాలి లేనిదే బతుక లేదు. గాలికి రేషన్ విధిస్తాం.'

'దీని వల్ల నష్టమే కానీ లాభం ఏముంది?'

'ముందు రేషన్ విధిస్తాం, తర్వాత ధర నిర్ణయిస్తాం. అంటే ఇప్పటిలా ఇష్టం వచ్చినట్టు గాలి పీల్చడానికి వీలు లేదు. ధర చెల్లించి గాలి పీల్చాలి.'

'అలా చేస్తే ఎలా గెలుస్తాం?'

'ధర చెల్లించి గాలి పీల్చడానికి జనం అలవాటు పడతారు. అప్పుడు ఎన్నికల్లో ఉచిత గాలి పథకం ప్రవేశ పెడతాం. ఇదొక్కటే కాదు దేవుడిని ఉచితంగా మొక్కువచ్చు. ఆయాధ్య రామాలయాన్ని ఉచితంగా సందర్శించవచ్చు... అని ఎన్నికల ఉచిత ప్రకటనలు చేస్తాం. ఓట్ల ఓట్లు...'

'అంటే, ఇప్పుడు తిరుపతి లద్దలు మీద విధించిన జీఎస్టీ తీసిస్తారా?'

'బాబూ... ఒకసారి జీఎస్టీ విధించాక తీసుకుంటారు కుదరదు. ****

గాలికి డబ్బులు వసూలు చేయాలి, అనే ఐడియా అది రిందంటూ అంతా చప్పట్లు కొట్టి అభినందించారు.

ఉచిత గాలి హామీల ప్రకటన టీవీలో విని ఓటరు మంచం పై నుంచి కింద పడ్డాడు.

వామ్మో వీళ్లు వస్తే ఇంకేమైనా ఉందా!? ఊపిరి ఆగిపోతుంది అని భయపడ్డాడు.

■ మురళి